

UJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGETARTALMU LAP.

Megjelenik minden SZERDÁN és SZOMBATON.

Előfizetés: egész évre 12 K., félévre 6 K.,
negyedévre 3 K.

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet tér 6-ik sz.

Kéziratok vissza nem küldetnek.
Hirdetések díjszabály szerint.

ÉRTESETÉS

az állami tisztviselők országos mozgalmának

Tordán alakult bizottságától

(szives feleletül az eddig beérkezett csatlakozási nyilatkozatokra.)

Tisztelt kartársak!

A magyar állami tisztviselők helyzetének javítása érdekében megindított mozgalmunk országos jellegűt öltött.

A magyar haza minden részéből hozzánk érkezett csatlakozási nyilatkozatok fényes tanujelei annak, hogy első felhívásunk rég érzett óhajnak adott kifejezést s ama kedvező fogadtatás, melyre — úgy az illetékes tényezők, — mint a közvélemény, és ennek hőmérője — a sajtónál is talált, bizonyosságot tesznek arról is, hogy nem önző egyéni érdekek kielégítéseért emeltük fel kérésünk s midőn ezt tettük, eltaláltuk az igazaink felismerésére és érvényesítésére vezető helyes utat.

Az eddig elért siker azonban nem csak reménnyel tölt el a jövőre nézve, de további munkára is ösztönöz s erkölcsi kötelességünké teszi, hogy továbbra is a már megkezdett és helyesnek elismert uton haladjunk s lankadatlan kitartással küzdjünk a kitűzött cél érdekében.

Hogy azonban ezt tehesük, tovább is azzal az összhangzó akarattal kell haladnunk, mely erőnket egyesítette s képessé tette ama hatalmas megnyilvánulásra, melynek jótékony hatása már eddig is félre nem ismerhető módon jelentkezett.

Ép ezért kötelességünknek tartjuk eddigi működésünkről és annak eredményéről beszámolni és a megnyilvánult különböző irányú véleményekkel szemben elfoglalt álláspontunkat jelezni, hogy a mozgalom minden fázisát ismeretve az együttes és egybehangzó működést biztosítsuk.

Hogy pedig ezt tehesük elhatároztuk, hogy a mozgalmunk történetét ismertető becses adatokat emlékkönyvbe foglalva nyilvánosságra hozzuk, ezáltal is igazolván a mozgalom erkölcsi tisztaságát.

Mert nem kevesebb, mint kétszáz különböző helyen csatlakoztak kartársaink az általunk megindított mozgalomhoz.

E csatlakozási nyilatkozatok mozgalmunk történetének örökbeesü adatait fogják képezni és igazolni fogják, hogy maga a mozgalom sohasem esapott túl a jogosság és méltányosság határain s annak bármely fázisára tekintünk vissza, ma is teljes joggal elmondhatjuk ugyanazt, mit a képviselőházhoz benyújtott első kérvényünkben félremagyarázhatatlanul jeleztünk és határozottan kijelentettünk, azt ugyanis, hogy minket nem politikai tendenciák vezérlelnek és ismételjük ma is, hogy nem akarjuk a kedvező helyzetet kizsákmányolni, de tudva azt, hogy kívánalmaink jogosak és méltányosak, a magyar tisztviselők kar szep- lőtlen multjához és igaz hazafiságához hiven felemelt fővel és nyílt homlokkal emeljük fel kérésünk s midőn ezt tettük, eltaláltuk az igazaink felismerésére és érvényesítésére vezető helyes utat.

Ép azért csodáljuk, hogy most, midőn szép reményekre jogosító országos mozgalmunkat a közvélemény oly osztatlan jóakarattal fogadta, s annak érvei elől nemcsak el nem zárkozott, de fellépésünk jogosságát és igazságát elismerve támogatásunkra is sietett s a magas kormányhoz közelálló félhivatalos lap, majd a kormány egyik tagja szólalt fel, hogy kérésünk szavunk rideg visszautasítása által minden reményünket lerombolja.

Az atyai gondoskodásra hivatott magas kormány lenne tehát egyedül az, ki nem ismerné az anyagi megélhetés gondjaival küzdő elviselhetetlen helyzetünk nyomorát s nem tudná felfogni intencióink tisztaságát s fellépésünk indokolt és megengedett voltát?

Elhinni is nehéz, hogy az a kormány, mely a felügyeletére és gondozására bizott tisztviselők kar szívverésén tartja kezét, nem tudná, hogy segítő egyesület- és fogyasztási szövetkezetekkel helyzetükön nem segíthet s hogy a változott viszonyok s ezek által teremtettt nehezebb megélhetési feltételek mellett fizetésünk felemelésért nemcsak azért kérhetjük, mert reánk bizott állami feladatok mindig fokozottabb tevékenységet és odaadóbb ügybuzgalmat igényelnek, hanem azért is kell kérjünk, mert magunkat és családainkat csekély javadalmazásainkból eltartani nem tudjuk s a megélhetésnek reánk nehezülő anyagi gondjai nemcsak akaratörönket zsibbasztják el, de anyagi függetlenségünket is megsemmisítve a teljes elzűllés szélére juttatnak.

Az önvédelem joga késztetett szólni s midőn helyzetünket feltártuk és kérésünk szavunkat felemeltük, nem a társadalmi rendet veszélyeztető sztrájkyszerű szövetkezés kényszerítő erejével, hanem igazán érzett, és amint felhívásunk kedvező fogadtatása bizonyítja, a társadalom minden osztálya által felismert igazságunk erejével kívántunk hatni, ép ezért méltatlanul ér azon vád is, hogy a közelgő választási esélyeket akartuk kihasználni, mely gyanúsító feltevés ellen a tisztviselők kar tekintélye érdekében tiltakozunk.

Fellépésünk nem volt ötletszerű. Folyománya ez azon mozgalomnak, mely még 1898-ban keletkezett, midőn e megtartott általános tisztviselők gyűlés emlékiratot fogadott el és nyújtott át a magas kormánynak, mely emlékiratban fizetésünk felemelését s a szolgálati pragmatica behozatalát kértük.

Mai mozgalmunk tehát folytatása a három év előttinek, mely ugyan azon célért küzd és ugyanazon irányban halad s hatalmasabb megnyilvánulásának okát abban találja, hogy a kérdés megoldására már megérett s pusztán igérettel való elaltatása majdnem lehetetlen.

És nekünk, a mozgalom megindítóinak erkölcsi kötelességünk féltékenyen örködni a felett, hogy a mozgalom el ne aludjék s mivel ép ott talált visszautasításra, a honnan a segélyt vártuk, szükségesnek tartjuk ezt tovább fejleszteni s együtt érzésünk határozottab kifejezése céljából a congressus megtartásának eszméjét is örömmel fogadjuk s ahhoz, mit eddig hiu reménnyel szükségtelemnek tartottunk, ma szíven, lélekkel csatlakozunk.

Gyűljünk össze tehát országos congressusra, gyűljünk össze az ország fővárosában,

mert a congressus helye csak Budapest, az ország szíve lehet.

Adjunk nyílt és télre nem érthető határozott kifejezést annak, hogy a már előterjesztett kérésünkhöz ragaszkodunk és ezek teljességét mindannyian egyező akarattal kívánjuk, mert megvagyunk győződve arról, hogy kívánásaink jogosak, s jogos kívánásaink teljesítése sem az adózó polgárok érdekeit nem sértheti, sem a többi társadalmi osztályok féltékenységét fel nem költetheti.

Lássá át, a hazának minden egyes polgára, hogy a magyar államnak, mely tisztviselők karának egész tevékenységét igénybe veszi, kötelessége e tisztviselők karnak tiszt megélhetést biztosítani és rideg pénzügyi szempontok most, midőn az állami költségvetés évről-évre felesleget mutat, döntő szerepet nem játszhatnak.

Bezárjuk sorainkat. Mielőtt azonban ezt tennők, nem mulaszthatjuk el, hogy őszinte köszönetet ne mondjuk a magyar sajtónak és a mozgalmunk iránt jóakaró érdeklődést tanúsító országgyűlési képviselőknek és mindazoknak, kik ügyünket felkarolták s meggyőződésük erejével támogatják.

Támogatásuk erősíti meg hitünket és reményünket.

Üdvözljük kartársainkat, kik mozgalmunkhoz csatlakoztak s teljes bizalommal nézünk a jövő elé, mert lehetetlennek tartjuk, hogy a jog, törvény és igazság érvényesítése épen a magyar állami tisztviselők kar létérédekének kérdésénél szenvedjen hajótörést.

A tordai állami tisztviselők mozgalmi bizottságának és

Tordán, 1901. évi július hava 7-ik napján tartott értekezletének határozatából.

Solymósi Miklós,

kir. törvényszéki bíró,
mint bizottsági elnök.

Harmath Domokos,

kir. tlkvezető,
mint intéző elnök.

Gallay Nándor

kir. tszéki irodatiszt,
mint bizottsági jegyző.

Nemzetközi kerékpárverseny Ujvidéken.

Ujvidék, július 24.

Mint már lapunkban említve volt, f. évi augusztus 18-án vasárnap, nagy nemzetközi kerékpár verseny lesz Ujvidéken. Ezen alkalomból a sporttársakhoz a következő felhívás bocsájtattott ki:

Kedves sporttársak!

Ujabb óriási anyagi áldozatok árán végre sikerült a tavalyi versenyeken a jelenvolt versenyzők és szakértők által elismert Magyarországon legerősebb és legjobb pályánkat 15—25 centimeter vastagságu cementfelülettel ellátni és így ma már nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk, hogy versenypályánk Magyarországon legerősebb, leghelyesebben épített és legjobb

pályája. Reméljük, kedves Sporttársak és Sportkedvelők, hogy ez alkalommal Titeket, nagy számban fogunk üdvözölhetni. — Adj Isten!

Ujvidék, 1901. július hónapban.

Mayer József, dr. Nemes Sándor,
titkár. elnök.

A nemzetközi verseny feltételei és sorrendje:

I. Ünnepi megnyitó verseny. (Nemzetközi nyílt.) 2000 méter 5 kör. Elsőnek díszített nagy ezüst, 2-nak nagy ezüst, 3-nak közép ezüst érem.

II. Ujvidék nagy díja. (Nemzetközi nyílt.) Elő, remény és középfutamok 1000 méter. Az előfutamon három helyezette a középfutamban bir indulási jogosultsággal. A középfutamok két két helyezette a döntő futamban indulhat. A középfutamokban helyezettlenül maradt versenyzők a reményfutamban indulhatnak, mely futam győztese a döntőben részt vehet, a 2-ik nagy, 3-ik közép ezüst érmet kap. A „Nagy díj” első helyezette díszített nagy ezüst érmet és 50 korona értékű díjat, a II-ik díszített nagy ezüst és 30 korona értékű díjat, a III. díszített nagy, IV közép ezüst érmet kap.

III. Kezdők versenye. (Nemzetközi nyílt.) 2000 méter 5 kör. Részt vehet mindenki, ki még versenyben nem indult. 1-nek nagy ezüst, 2-nak közép, 3-nak kis ezüst érem.

IV. Délmagyarország bajnoksága. 10.000 méter 25 kör (zárt.) Nyitva mindazon délmagyarországi sportegyleti tagok számára, kik legalább 1 év óta Délmagyarországon állandóan laknak és valamely délmagyarországi sportegyletnek tagjai. Győztes az „U. K. E.” által felajánlott bajnoki szallagott. „Délmagyarország 10 kmes bajnoka 1901-re” czímet és arany érmet, 2. díszített nagy ezüst, 3. nagy, 4. közép ezüst érmet kap.

V. Házi verseny. (Egyleti zárt) 1000 méter 2 1/2 kör. Csak az „U. K. E.” tagjai számára. Elsőnek díszített nagy ezüst, 2-nak nagy, 3-nak közép ezüst érme.

VI. Térelőny verseny. (Nemzetközi nyílt.) 4000 méter 10 kör. A versenyzők számának megfelelőleg esetleges előfutamon. Vezetés a starttól fogva megengedve. (Motorok kizárva.) Első, második és harmadik nagy ezüst érmet és egy-egy tiszteletdíjat kapnak.

VII. 25 kilométeres verseny. (Nemzetközi nyílt.) Többüléses gépek és motor vezetése a második körtől végig megengedve. Elsőnek díszített nagy ezüstérem és tiszteletdíj, 2-nak díszített nagy ezüstérem és tiszteletdíj, 3-nak díszített nagy ezüstérem és tiszteletdíj, 4-nek díszített ezüstérem.

A verseny pontban fél 3 órakor kezdődik. Az indítás repülő strattal történik. — Tét nincs.

Az egyes futamok közt a budapesti 6-ik gy. e. zenekara fog hangversenyezni.

Az összes versenyszámoknál a „Magyar Kerékpár Szövetség” versenyszabályai mérvadók.

Nevezési zárlat 1901. augusztus 15-én este 9 órakor. — Nevezések posta vagy táv irda útján Mayer József egyesületi titkár czímére (Grand Hotel Mayer) küldendők. — Nevezéseket minden indokolás nélkül vissza lehet utasítani. — A nevezésnél a versenydressz színei is megnevezendők, anélkül a nevezés nem lesz tekintetbe véve. Csak a bejelentett dresszben lehet indulni, más dressz használata nincs megengedve. — A versenyzők elszállásolásáról gondoskodva lesz. — Versenyzők csak hosszú köpenyben jelenhetnek meg a nézőtérén — Minden versenyzőnek számát láthatóan kell viselni.

A nagy és kis tribünön Totalisateur lesz. Győzelemre fogadásnál 1 kor. Helyre fogadásnál 3 kor.

Belépti díj: páholy 4 személyre 10 kor; nagy tribün (passe-partout) 2 korona, kis tribün 1 korona, állóhely 60 fillér. Tagok saját személyükre belépő díjat nemfizetnek.

Ujdonságok.

Kalauz.

1901. július 28. d. u. 3 órakor az „Ujvidéki polgári lövészegyesület” rendkívüli közgyűlése a lőkertben;
augusztus 5. A 6. gy. e. érkezése;
augusztus 11. Országos vásár Ujvidéken;
augusztus 18. Nagy nemzetközi kerékpárverseny az „Ujvidéki Kerékpár Egyesület” versenypályáján;
augusztus 18. Az „Ujvidéki gyermekbarátok egyesületének” hazafias ünnepe.

(A lövészegylet közgyűlése.) Holnap délután 3 órakor megy végbe a lövészegylet rendkívüli közgyűlése, melynek egyetlen érdelemes tárgyát a főlövész-mester-választás képezi. Alighanem egyhangulag Szalay Lajost fogják megválasztani.

(Vásár Ujvidéken.) A legközelebbi országos vásár városunkban augusztus 10., 11. és 12-ik napjain lesz. Állatok felhajtása vézmentes helyekről — Horvátországot kivéve — meg van engedve.

(Anna napja.) Az Anna-napi búcsú tegnapelőtt ment végbe a tekiai búcsújárón. Az ájtatos hívők szazai — főleg asszonyok — vonultak át városunkon.

(Érdekes vendég.) Ujvidéken egy igen érdekes vendég tartózkodik néhány nap óta, a ki nem más mint lovag Butkiewicz Tivadar akadémiai festő, lengyel menekült. Az athléta természetű, daliás férfiú mindenütt feltűnést kelt, ahol megjelenik, hatalmas természetével, katonás tartásával és hegyesre fent nagy bajuszával. Nem is sejtik az őt méltán bámulók, hogy egy derék szabadsághős az illető, a ki hön imádott hazájának, Lengyelországnak felszabadításáért harcolt mint százados. A vesztett csaták után orosz fogságba került, majd besorozták az orosz hadseregbe, ahol szintén tisztí tangra emelkedett: de mert nem volt hajlandó az „egyedül üdvözítő” orosz hitre áttérni, menekülnie kellett a szláv sötétség birodalmából. A derék férfiú a testvér magyar nemzet oltalmába ajánlotta magát és annak vendégszeretetéhez folyamodott, s már sok év óta hazánkban tartózkodik. Városról városra vándorol és festészettel keresi kenyerét. A művészet ezt az ágát rendkívüli hivatottsággal műveli és bizonyítványai szerint az ország különböző városaiban igen sok jeles művet alkotott. Felhívjuk városunk intelligens, értelmes, hazafias és vendégszerető közönségét, hogy a kiváló festő és derék lengyel hazafi számára adjanak munkát és tegyék lehetővé, hogy a vendég-művész és testvér gond nélkül élhessen és jól érezze magát városunk falai között. Lovag Butkiewicz Tivadar a Petőfiteza 56. számú házban lakik.

(A Boszniába kirándult bloziklázók.) A mint már előző számunkban megírtuk, Zorkóczy Lajos, Dussing János és Szabó Jenő Boszniába rándultak ki biciklik. Hétfőn Ujvidékről Bjelináig, és kedden reggeli 5 órakor elindulva kilencz órakor délelőtt a legjobb kondícióban Zvornikba érkeztek, innét még aznap Vlaseniczába értek. Az egész napi túra 108 km. Szerdán Vlaseniczától mintegy 12 km. hosszában a Javor planinára (1250 m.) töltek fel gégeiket s a Plocsán át Podromanjára érkeztek Csütörtök Szarajevóba érkeztek.

(Életmentő rendőrök.) Pálinkás Mihály és Soós Albert városi rendőrök tiltott helyen való fürdözést megakadályozandók a Duna partján órjára indultak. Az ugynevezett öreg Dunánál több gyerek fürdött. Amikor a rendőröket meglátták, egyik odaszólt a rendőröknek, hogy Blummer Gyuri, 11 éves gyerek a víz alatt van. A rendőrök pár pillanatig vártak, hogy a gyerek feljőjjön, de mikor várakozásuk eredménytelen volt, Pálinkás Mihály rendőr teljes ruhájában a vízbe ugrott és hosszas keresés, kutatás után végre megtalálta Blumer Gyuri már halottnak látszó megdermedt testét. A rendőr saját élete kockáztatásával a gyermeket a vízből a partra vonszolta és ott társa segítségével a gyerek

élesztéséhez fogtak, ami négy órai nehéz fárasztó munka után sikerült is. Valahonnan ecetet keritettek és azzal dörzsölték a kis fiú megdermedt testét. A már teljes magához tért gyermeket pedig Pavkovits Frigyes városi díjhoz vitték — ki a gyermeket már évek előtt örökbe fogadta. Dr. Demetrovits rendőrfőkapitányunk a derék életmentők megjutalmazása iránt a tanácsnak előterjesztést tett. Nagyon helyes volna, ha e derék rendőröket kitüntetés czéljából felsőbb helyen is előterjesztenék.

(Uszók bravurja.) Mayer Emil, Popovics Mihály, Trischler Aladár és Wachtl János joghallgatók vasárnap délután öt órakor bravuros uszási feladatra vállalkoztak: a hadiszigettől kiindulólág Karlóczáig uszni — ez volt a kitűzött czél, melyet valamennyien mintegy ötnegyed óra alatt a legjobb kondícióban elértek.

(Orpheum.) Ma és holnap a „Grand Hotel Mayer”-ben Hartan Edi kitűnő orpheum-társulata tart előadást.

(Mégfuladt család.) Egy szerencsétlen munkás család pusztulásáról értesít bennünket titeli levelezőnk. Titel közelében egy nagy kiterjedésű téglá és cserépegető-gyár van, melynek vályog-munkásai kora tavasztól késő őszi családjékkal együtt földbe vájt putrikban laknak. Csapi Mihály dorozsmai illetőségű vályogvető ember feleségével és négy gyermekével egy ilyen putriban lakott, mely a partba volt bevájva. Hétfőn éjjel iszonyu felhőszakadás volt a környéken. A vályogvető földön hol Csapi putrija is volt, csakhamar megtelt vízzel, mely nagy tömegekben nyomult Csapi putrija is, hol a család aludt. Ugy látszik, hogy a szerencsétlen családot álmban lepte meg a vízár s a benlívők csak akkor ébredtek föl a mikor a víz már elérte az ágy magasságát, de az ajtót a kívülről jövő víz nyomása miatt nem voltak képesek fölnyitni s valamennyien benfuladtak. Csak másnap reggel vették észre a szerencsétlenséget, a mikor a putrit előntve találták. A hullákat a nagy víz miatt csak úgy hozhatták ki, hogy a partot, melybe a putri be volt ásva, felülről kibontották. A szerencsétlenségért senki sem vonható felelősségre, a hatóság azonban a többi putrilakókat kiköltöztette a barakkokba.

(Az új százkoronás bankjegy.) Az új százkoronás bankjegy leírása a következő: A bankjegy magyar felén karakterisztikus magyar női alak ül. antik padon; fölötte a teljes magyat czimer glóriában ragyog s ezt díszes buza- és gyümölcskoszoru fogja körül. A női alak könyvet tart kezében, térdére kis gyermek hajol, mintegy szimbolizálva a házi tűzhelyet és nevelést. Jobbról erőteljes férfi alak, kezét kaszáján nyugtatja, mellette mezőgazdasági szerszámok, méhkaptár, a szorgalom és munka jelképei, ezek fölött pedig hegedű és kottalap függ. Mindent egyszerű ornamentális dísz fogja körül. Az alakok most sokkal kisebbek s így a szövegnek jóval több hely jutott. Az osztrák oldalon ugyancsak női alak ül, héttérben díszes szőnyegen az osztrák czimer, gyümölcskoszorúval övezve. A női alak szöke gyermeket karol át, aki papírlapra jegyez. Mellettük a földgömb. Jobbról bőrkötényes kovács, aki kezét az üllőre helyezett kalapácson nyugtatja. Az üllő mellett az ipart jelképező eszközök: háromszög, körző hevernek, fölöttük papirtekeres, tinta és toll függ. A felírás ugyanaz marad, mint a hnszkoronásokon; az egyik oldal teljesen magyar, míg az osztrák oldalon kilenczféle nyelv szerepel. Az új bankjegy színe még nincs meghatározva; valószínűleg zöld lesz. Alakját valamivel kisebbre szabják, mint a mostani százasoké. Az új bankjegyek 1902. január elsején jönnek forgalomba.

(Agyonvert gazdatiszt.) Titeli levelezőnk írja: A délvidéki szerbek között előforduló gyakori leányszöktetésnek szomorú következményeiről adok tudósítást. Kovilon agyonverték egy gazdatisztet. Sztojadinovics Iván gazdatiszt a napokban Mitroviczáról Titelbe jött, hogy a környékbeli falvakból leányokat szer-

zódtesen cséplési és a takarmánygyűjtési munkákhoz. Egyik titeli ismerősének az ajánlatára kedden kiment Kovilra, ahol meg aznap föl is fogadott 15 leányt, kiket másnap akart magával vinni. A kovili legények azonban, akik féltékenyen örködnek a leányok fölött, nem akarták elhinni, hogy a leányokat munkára szerződtették, daczára annak a szerződésnek az előjárás előtt köttetett meg. Sztojadinovicban valami kerítőt vétek fölismerni, aki a szerződtetett leányokat el akarja csábítani, hogy Szlavóniában eladja őket. Összebeszéltek tehát a legények, hogy leányok elszállítását meg kell akadályozni. Kedden este Sztojadinoc a közsegi jegyzőnél volt vacsorán, ahonnan este 11 óra tájban ment el, hogy lakására térjen. A legények, nevezetesen Manojlovics Jevrem, Rasztics Milán, Kaszirovics Dusán, Horváczki Milán, Miholác Avram kilesték Sztojadinovicot és az utcán orozva leütötték s azután pedig addig verték, míg mozdulni tudott. Másnap reggel halva találták Sztojadinovicot. A csendőrség, egy leány vallomása alapján elfogta a gyilkosokat.

(Titeli pénzhamisítók.) Titelből írják: Az e hó 17-én pénzhamisítás gyanuja miatt letartóztatott Horesnyi János, tekintélyes hajókormányos és háztulajdonos letartóztatása nagy feltűnést keltett nemcsak Titelen, de a környéken is, mert Horesnyik rendezett viszonyok közt élt szerény birtokán. A titeli csendőrség Horesnyiket Perlak és Écska között egy vontató uszályon tartóztatta le és rögtön a nagy-beckerekéi törvényszék fogházába kísérte. Horesnyik felesége három gyermekével a letartóztatás után Titelből nyomtalanul eltűnt. A csendőrség országosan körözeti. Titelen még másokat is gyanúsítanak pénzhamisítással. Ujabb elfogásokra van kilátás.

(Az állatorvosok szabadságideje.) Az állami állatorvosok szabadságidejére nézve Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter rendelkezett. E szerint az állami orvosok nyolc napon felüli szabadságidőt kérő kérvényeiket hivatalos főnökük ajánlatával a főispánhoz tartoznak benyújtani. A főispán a kérvényt a belügyminiszterhez terjeszti fel, ki a szabadságidőt engedélyezi. A szabadság megkezdését a kerületi állategészségügyi felügyelőnek kell bejelenteni.

(Élve eltötött ember.) Ó-Becséről írják lapunknak: A Ferenc-esatorna új torolatának ásása alkalmával a csatorna mellé kihányt nagy mennyiségű földből hordja a lakosság a tapasztáshoz, építkezéshez szükséges földet. A föltés magasságu földtömegből csütörtökön Popov Didó vájta a földet, hogy kocsira rakja, a mikor egy ásó csapás után hirtelen megcsuszott egy tömeg föld és maga alá temete Popovot. Szerencsére Tarék Károly mészégetőjénél levő emberek meghallották a szerencsétlen ember jajveszékését, azonnal segítségére siettek és csakmar kimentették, még élve szorongatott helyzetéből. Popovnak ijedtségen kívül más baja nem lett.

(Meleg időszakban) majdnem nélkülözhetetlen egy jégsekrény. Az 1873. óta fennálló Stiller József cs. és kir. szab. jégsekrény-gyár (Budapest, Nagydiófa-uteza 22.) törvényesen védett hűtőkészülékei, sör, víz, vaj, nyershus stb. hűtésére elismert legjobb szerkezetűek, miért is nagy kedveltségnek örvendenek és több kitüntetéset nyertek. E megbízható czég egyéb készítményei is, mint fagyalt, új szabad. sörkimérő-készülékei, bormérési berendezései, csapjai, fürdőkádai stb. mind tartósak és a mellett olcsók. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

(Szerencsétlenség.) Balog János madarasi kis bíró szerencsétlen esetéről beszél a falu népe, aki egy szörnyű tévedésnek esett áldozatul. A szomorú eset részletei a következők: Sulyok András madarasi lakos több munkástársával egy hónappal ezelőtt aratni ment. Az aratási idő alatt a többi munkás azzal bosszantotta Sulyokot, hogy amíg ő oda lesz, addig elszereti a feleségét a kisbíró. Ezt a tréfát pedig azért csinálta a többi munkás, mert Sulyok nagyon szerette fiatal feleségét

és csupán kiméletből nem vitte el a nehéz munkára, mint a hogy ezt a többi munkás tette. A sok élezést Sulyok végre komolyan vette az a gondolat szállta meg. hátha igaz az, amit a társai beszélnek. A mult héten, a hogy az aratást befejezték, mielőtt a csépléshez hozzáfogtak volna, Sulyok pár napra hazatért. Egy reggel éppen a kertben foglalkozkodott Sulyok, amikor Balog kisbíró valami adóintő czédulával ment Sulyokékhoz és egyenesen bement a konyhába Sulyoknak, amint ezt kertből észrevette, eszébe jutott társainak a mende-mondája, egy dorongot kapott föl s azzal odarohant a konyhához és a mit sem sejtő kisbíró hátulról fejbe ütötte. Balog szó nélkül összeesett és eszméletlen állapotban szállították el s még aznap meg is halt. Sulyok csak a szerencsétlenség után tudta meg a valót, amikor a csendőrök elfogták és kihallgatták a többi munkást is, akik beismerték, hogy csak tréfáztak Sulyokkal.

(Osatornába fult lovak.) Dedits Nikola zombori gazda kis unokáját kedden délután 6 óra tájban kocsin a szállására indult, hogy a másnap megkezdődő cséplést előkészítse. Ő maga hajította a lovakat és közel a csatorna partig nem történt semmi. Itt azonban a tüzes vérű lovak megbokrosodtak és vágatni kezdtek. Dédics visszaakarta őket tartani és visszafelé húzta a gyeplőt, a gyeplő azonban elszakadt és így a lovak minden fék nélkül ragadták magukkal a kocsit, a csatorna közelében földhordásra használt magas dombon át. Itt vették észre a kocsiba ülők, hogy a kocsit a domb magaslatáról a csatorna felé ragadják a lovak. Felismerve a veszélyt, először a fiu, azután Dédics ugrott ki. A fiunak az ijedtségen kívül egyéb baja nem történt, Dédics azonban oly szerencsétlenül ugrott le a kocsiról, hogy a kerek alá került és azok felső testén mentek keresztül, könnyebb sérüléseket okozva. A fékvesztett lovak pedig rohantak tovább a kocsival, a kanális partjáról be a vízbe és itt a partmenti nádasban a kocsit fennakadt és a lovak elől a vízbe estek és befulladtak.

(Templomfosztogatók.) Veszedelmes házaspárt tett ártalmatlanná a bácskai csendőrség Mosorinban. Elfogott ugyanis egy házaspárt, mely rendszeresen üzte a templomfötrékeket. Ez a jeles házaspár pedig — mint nekünk írják — Prhoda Adam és felesége, a kik mint vándor közsörühök barangoltak az egész Alföldtetde inkább csak betörésekből, mint közsörülésből éltek. A mult hetekben történt, hogy néhány délvidéki községben feltörték a templomot és a perselyeket kiürítették, vagy elvitték. A műveletet mindenhol egy és ugyanazon módon hajtották végre, miből a csendőrség megállapította, hogy a tettes is valószínűleg egy és ugyanaz. Tegnapelőtt Mosorinban egy csendőrszárör czirkált, mely alkalommal az egyik csendőr oda adta kését Prihodának közsörülés végett, a ki a községi koresma előtt közsörült. Mikor a közsörüléssel készen volt, valami rongyféleért nyult be Prihoda a közsörü-kocsi szekrényébe, a hol egy feltört templom-persely és egy összetört ezüst kehely is volt. Ezeket meglátta az egyik csendőr, a ki a késére várt Ennek az alapján indult meg a nyomozás a házaspár ellen. Eddig 9 templomrablás és 14 más kisebb betörés és lopás derült ki róluk. A büntény számai elvezetnek Temesvárra és mert, a mint a náluk előtalált földadó vevények is igazolják, a templomokból ellopott ezüstműveket összetörve egy temesvári ékszerésznek küldték el, a ki azokat értékesítette. A jeles házaspárt, a vizsgálat befejezéséig átadták a járásbírósnak.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 65 krig méterenként zubonyok és ruhákra, ugy szintén Henneberg selyem 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként mindenkinek postadój és vámmentesen a házhoz szállítva. Mintát kívánatra Svájcban kétszeres portó.

Henneberg G. selyem-gyáros, Zürich. os. és k. udv. száll.

Irodalom.

A reformáció. A francia nemzet, a mely mindenbe a maga eleven szellemét vegyíti, egy tudományt és egy európai mozgalmat sem hagyott a nélkül, hogy szellemével új formára ne költötte volna. Pulszky Ferencz fiatalkori utazásai közben Párizsba is elvetődött és itt azt mondta egy francia dámának: „Milyen csudálatos, a németek menyivel többet tudnak, mint Önök és mégis Önök mennyivel könnyebben megtértik az embert”. A hölgy erre azt felelte: „Igen barátom, jegyezze meg, hogy a németek mindent tudnak, de semmit sem értenek meg; mi francziák igen keveset tudunk, de mindent megértünk a világon”.

A francia nő mondása tényleg az egész nemzeti karaktert jellemzi. A legmagasabb ideák sem zárkoznak el a francia szemnek különös átalakító hatalma elől. Maga az a nagy szellemi mozgalom, mely reformáció név alatt átjárta egész Európát és az emberek minden csepp vérére Franciaországban még ez is új és eredeti jelleget öltött. Kalvin János, igazi nevén Chauvin, új alakot adott a protestantizmusnak és az ő világs és egyszerű tanításában terjedt tovább a reformált hit, mely nálunk is legnagyobbbrészt az ő általa formulázott alakban kalvinizmus néven terjedt el. A magyar reformáció történetéből Dévai Bíró Mátyás neve ragyog felénk. Járt a híres krakói egyetemen, aztán katolikus papja lett a boldogkői községnek. Itt ismerkedett meg Luther tanáival. 1529-ben Wittenbergába ment tanulmányai folytatására, Melaachtonnal lépett itt közeli viszonyba. Visszatérve Budán volt prédikátor, majd Kassán, tantételeit itt tette közzé. Bécsben raboskodott, majd Szapolyai is elfogatta, végre Sárváron Nádasdy Tamás oltalma alatt vonult meg 1535-ben. Azután is sokat hányódott. Innen kezdődik írói munkássága, néma betűje hangosan hirdette a reformáció nagy elveit.

A francia és magyar reformáció történetét gyönyörűen beszéli el a Nagy Képes Világtörténet 126. füzeté.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérijével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Kiadó laptulajdonos:
Dr. Nemes Sándor.

Nyilt-tér.*

I.

Tisztelt ügyvéd úr!

Az Ön és ifjabb Szemző Gyula között felmerült ügyben, minthogy Ön pusztán ügyvédi minőségében, teljes jogtalanul és minden ok nélkül lett megsértve, mi jelen esetben legjobb belátásunk szerint azt tartjuk, hogy lovagias elégtétel-vevésnek semmi szín alatt sem lehet helye.

Tekintve azonban társadalmi állását, mi pusztán a fegyveres megtorlást javasoltuk s azt mint a mellékelt jegyzőkönyvekből kitűnik, meg is kaptuk.

Ezáltal Önnek joga a sértésért bármennyű más elégtételt venni, semmiféle tekintetben nincs befolyásolva.

Ujvidék, 1901. július hó 25-én.

Kiváló tisztelettel

Grossinger János s. k.

Dr. Schossberger Sándor s. k.

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Tekintetes **Dr. Nemes Sándor úrnak**
HELYBEN.

II.
Jegyzőkönyv

felvétel Zomborban a „Vadászkürt“
szállodában 1901. július 22-én 1/21 óra-
kor délben a dr. Nemes Sándor és ifj.
Szemző Gyula között felmerült ügyben.
Jelen voltak Dr. Nemes Sándor ré-
széről

Dr. Schossberger Sándor
Grossinger János.

Ifj Szemző Gyula részéről
Birvalszy György
Baky Elek.

Dr. Nemes Sándor megbizottai fegy-
veres megtorlást kérnek ifj. Szemző
Gyulától.

Ifj Szemző Gyula megbizottai a fegy-
veres megtorlást elfogadják.

A megállapodás a következő:

Hely: Ujvidék.

Fegyver: Kard, nyak, has és hónalj
kötéssel harczképtelenségig.

Idő: lehetőleg f. é. július 25.

Kelt mint fent.

Dr. Schossberger Sándor s. k. Birvalszy György s. k.
Grossinger János s. k. Baky Elek s. k.

III.
FOLYTATÓLAGOS JEGYZŐKÖNYV.

Tuloldali jegyzőkönyv értelmében az
ügy fegyveresen mai napon elintéztett.
Ujvidék, 1901. július 25-én.

Birvalszy György s. k. Dr. Schossberger Sándor s. k.
Baky Elek s. k. Grossinger János s. k.

A minden téren mutatkozó gazdasági
pangásra való tekintettel a

mohai
ÁGNES
forrás

kütkézelősége elhatározta, hogy ásvány-
vizét, mely a fertőző betegségek esetén
egész Mcha vidéket megvédelmelte a
járványok ellen s mely a gyomor, bél,
vese-, tüdő- és légsóbajos embereknek
nélkülözhetetlen itala s mely angolkóros
gyermeknek kitűnő gyógyszere, ház-
tartások számára másfél literesnél vala-
mivel nagyobb üvegekben minden kétes
értékű mesterségesen szénssavval tel-
ített viznél sőt a szódaviznél is olcsó-
ban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét
még a legszegényebb ember is könnyen
megszerezhesse. Arlapot s prospectust,
kivánatra bérmentve a mohai Ágnes-forrás
kezelősége Mohán, vagy

ÉDESKUTY L. Budapesten,

cs. és kir. udvari szállító
szívesen küld.

Ásványviz-nagykereskedő.

Kapható mindenütt.

Elzálogosított

ékszereket és értékpapírokat
saját pénzzel és díjmentesen kiváltak.
A kiváltott tárgyakat a legmagasabb ár-
ért megveszem és a különbözetet kész-
pénzben kifizetem. **Ninos veszteség**
zálogjegyeken.

Schiller Izsó, Budapest

IV., Királyi Pál-utca 12. szám.

Hölgyek részére nélkülözhetetlen. **Legjobb széplítő szer.**

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitűnőbb és legbiztosabb a

FÖLDES-féle

Margit Krème,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsirmentes.

Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrrakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kismítja a ránczokat, redőket, himlőhelye-
ket és az arczot **fehérré, simává és üdévé** varázsoja.

Legkitűnőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Á R A : kis tégely 50 kr., nagy tégely 1
frt, Margit hölgypor 60 kr., Margit szappan
35 kr., Margit fogpép (Zahnpasta) 50 kr.,
Margit arczviz 50 kr.

Számtalan elismerő és köszönő levél!
Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes
beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN, gyógyszerész,
ARAD.

Kapható minden gyógyszertárban, drog-
riában és illatszerekkereskedésben.

Főraktár UJVIDÉKEN:

Georgievits Pál és Plav-
sics G. gyógyszerárában.

Hamisítók
híroilag
üldözött-
nek.

Csodás,
gyors
hatásu.

Törvényesen védve! **Ujvidék utánzóitól!**

MIÉRT
van annyi utánzat?
MERT
a valódi Eisenstädter-féle

Linoleum padlózománc

a törv. bej. „Vaslovag“ védjeggyel a
legjobb és legtartósabb puha padlók-
nak és konyhabutoroknak bomázo-
lására.

Bejegyzett

Az Eisenstädter-féle
Linoleum padló-zománc
egy óra alatt keményre
szárad, bámulatosan
szép fényvel bír és
tartósság tekintetében
eddig fölülmulhatatlan.
Nagy elterjedtségénél fogva
különböző hasonhangzásu
nevek alatt értéktelen után-
zatokat hoznak forgalomba,
miért is **körjén mindenki**
kizárólag csak Eisen-
städter féle
„Linoleum padló-zománcot“,
a törv. bejegyzett
„Vaslovag“ védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek
lakk- és festékgyára.
Főraktár Ujvidéken:
Sztojanovits és Radovanovits cégénél.

MED. UNIV.

Dr. DEÁK

EGYETEMES
ORVOSTUDOR

FOGORVOS

Lakik:

Főutca 3. sz.

(Dimovics-féle házban.)

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására
hozni, hogy

SZABADKÁN, KOSSUTH-UTCZA 21. szám alatt

gyógyszer
drogua üzletet
nyitottam,

ahol vegyszer, pipere, illatszerek és háztartási, ugyszintén
mezőgazdasági és állatgyógyászati cikkeknek kívül az e
térren felmerült összes újdonságok is kaphatók.

Midőn bátorkodom becses figyelmét üzletem meg-
nyitására tisztelettel felhívni, nagyrabecsült pártfogását kér-
ve, maradok
kiváló tisztelettel

Zalán Béla.

Fiatal vaskereskedőknek
kedvező alkalom önállósításhoz.

Egy nagyobb városában Bács-Bodrogh megyének magyar, német és szerb
nyelvet beszélő lakóssággal, egy jó választéku, jól menő

vas- és festékárúkereskedés

más vállalkozás miatt eladó.

A raktár csupán jól eladható 10 000 frt. értékű árukból áll.

A főeladás technikai cikkekkel áll, miután a környékben jómódu gazdák
lagnak, 50 cséplőgéppel. A helyiség szép és kedvezően fekszik. Adó és házbér kiesi.
Részletfizetés 5000 frt.

Ajánlatok: „O. Z. 8348.“ alatt **Haasenstein és Vogler (Janus és Társa)**
cézhez **BUDAPEST** intézendők.